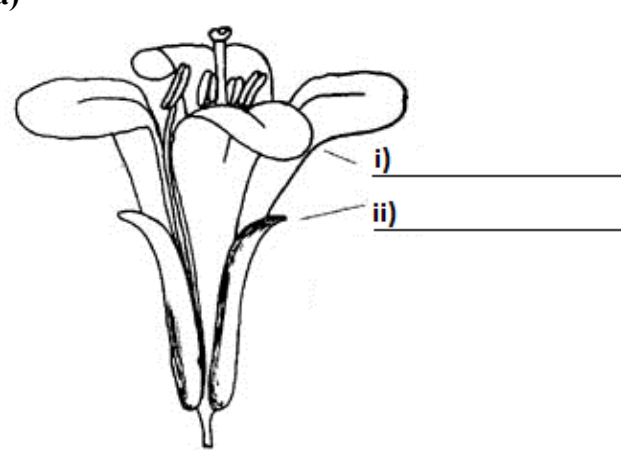
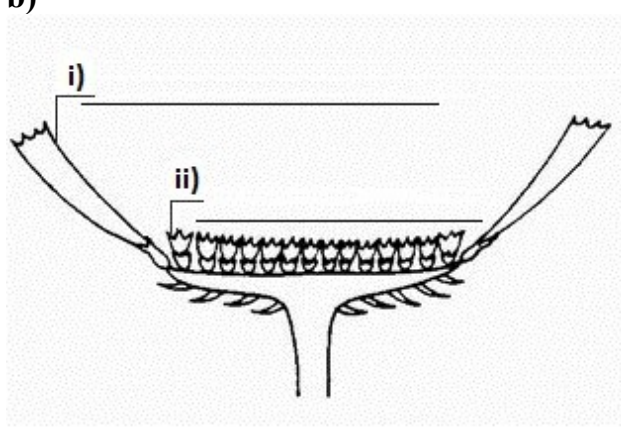

Biologická olympiáda - kategória E
50. ročník
Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti (58.ročník)
Krajské kolo - školský rok 2015/2016
Písomný test – odbornosť botanika

1. Dopíš jednotlivé časti v schémach a) kvetu b) súkvetia. Napiš, akú čeľad' (slovenský, vedecký názov) reprezentujú zobrazené schémy.

a) i) _____ ii) _____ čeľad'.....	b) i) _____ ii) _____ čeľad'.....
--	---

2. Ľudskou činnosťou dochádza k zániku alebo narušovaniu pôvodných prírodných stanovišť. Pospájaj príslušný negatívne pôsobiaci faktor so skupinou rastlín stanovišť, ktorú najviac nepriaznivo ovplyvňuje.

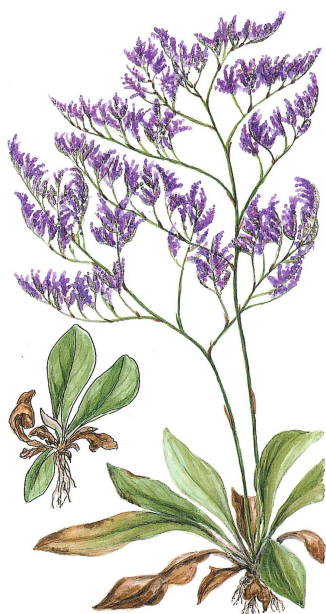
I) Globálne otepľovanie, posúvanie hornej hranice lesa, ubúdanie snehovej pokrývky II) Zmena vodného režimu, ktorá má za následok zmenu chemizmu rozpustných solí v pôde III) Zánik tradičného obhospodarovania lúk (kosenie, pasenie) a následné zarastanie drevinami, rozorávanie pôvodných porastov	A) skorocel prímorský, limonka Gmelinova, B) poniklec veľkokvetý, kavyľ chlpatý, zlatofúz južný C) vřba siet'kovaná, mak tatranský, borovica horská

I)..... II).....III).....

3. Podčiarkni rastliny z čeľade silenkovité (*Caryophyllaceae*).

piesočnica dúškolistá, taričník skalný, tunika prerastená, klinček kartuziánsky, rebriček obyčajný, sklerant trváci, cesnak žltý, kotúč poľný, kukučka vencová, gypsomilka zväzkovitá

4. Limonka Gmelinova je chránená a podľa stupňa ohrozenosti v Červenom zozname patrí na Slovensku medzi druhy našej flóry. V texte, ktorý popisuje jej charakteristiku, prečiarkni vždy tu nesprávnu možnosť.

Chránená a vzácna, JEDNOROČNÁ/TRVÁCA rastlina slanísk. Má ZHRUBNUTÝ/VLÁKNITÝ podzemok, prízemnú ružicu podlhovastých, obrátene vajcovitých listov, ktoré prezimujú. Byľ je v hornej časti viacnásobne rozkonárená, s množstvom drobných PÄŤPOČETNÝCH/TROJPOČETNÝCH, obojpohlavných fialovo-modrých kvietkov. Tie sú usporiadané v skrutkoch vytvárajúcich KLAS/METLINU. Kvitne koncom leta až do neskorej jesene /júl – september/. Plod je TOBOLKA/NAŽKA.

Limonka zasahuje do najjužnejších častí Slovenska zo slaných maďarských stepí. V Slovenskej republike sa vyskytuje na JEDINEJ LOKALITE/VIACERÝCH LOKALITÁCH na Podunajskej nížine.

5. Roztried' uvedené rastlinné druhy do stĺpcov podľa čeľadí, podčiarkni chránené druhy.

mandľa nízka, ďatelina alpská, nátržník husí, iskerník hľuznatý, hlaváčik jarný, dvojštitok hladkoplodý, dryádka osem lupienková, jarmilka jarná, mechúrník stromovitý,

a) kapustovité	b) iskerníkovité	c) ružovité	d) bôbovité

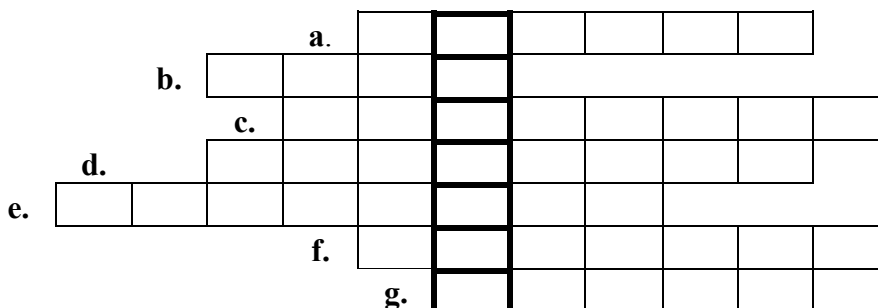
6. Prirad' k nasledujúcim druhom rastlín správny typ plodu podľa výberu:

1. tobolka, 2. mechúrik, 3. šesula, 4. struk, 5. nažka

- a) horčičník voňavý
- b) podbeľ liečivý
- c) komonica lekárska
- d) rozchodník prudký
- e) klinček kartuziánsky

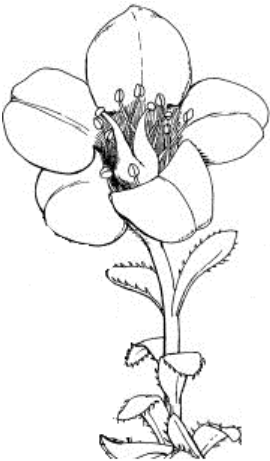
7. predstavuje odborný názov pre rastlinu, ktorá rastie na slaných pôdach. (výsledok sa dozvieš po správnom doplnení slovenských rodových názvov uvedených rastlinných druhov do tajničky).

a. *Ononis spinosa* **b.** *Vicia tenuifolia* **c.** *Scleranthus perennis* **d.** *Pinus mugo* **e.** *Chrysopogon gryllus* **f.** *Daphne arbuscula* **g.** *Petrorhagia prolifera*

8. Doplň do tabuľky:

- morfológické znaky, podľa ktorých boli pomenované zobrazené rastlinné druhy
- slovenské názvy rastlinných druhov podľa uvedeného popisu pomenovania a obrázku

a) listy na stonke sú	b) farba kvetov je	c) kvety majú osem	d) tvorí trsy až kolónie
.....			 vzrastu
			
.....			
.....			

9. Doplň chýbajúce informácie do charakteristiky nasledovného lišajníka

Telo pľuzgierky islandskej tvorí kríčkovitá, nepravidelne vidlicovo rozkonárená

Z hľadiska nadmorskej výšky rastie v oblastiach. Tento chránený lišajník

je zaradený do kategórie ohrozenosti podľa Červeného zoznamu ako druh.

10. Správne zakrúžkuj tú časť rastliny, ktorá sa zbiera pre svoje liečivé účinky.

i) **nátržník husí** osoží pri hnačke, pôsobí proti kŕčom a zvyšuje chuť do jedla

- zbiera sa **a)** rozkonárený podzemok, **b)** vňať, spravidla listy, **c)** nažky

ii) **ihlica trnitá** sa používa na ničenie choroboplodných mikroorganizmov (antiseptikum) a ako močopudný prostriedok

- zbierajú sa **a)** plody – struky, **b)** trojpočetné listy, **c)** koreň

iii) **podbel' liečivý** lieči choroby dýchacích ústrojov, používa sa proti zápalom a kŕčom

- zbiera sa **a)** plazivý podzemok, **b)** listy a kvetnaté úbory, **c)** plody - nažky

Autor: Mgr. Vladimír Hutár, PhD.

Recenzent: Ing. Květa Kicková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2016